

Нина Живанчевић

ГРАДОВИ, ГРАДОВИ ЦРВЕНЕ НОЋИ

Орфеус се огрнуо црном пластичном кабаницом и у руке положио бич.

Спремао се да крене на велику забаву у ноћном клубу "Кожни фетиш". Знала сам да ако кажем једну погрешну реч прича о "О" ће се прекинути и Орфеј ће бацити своју гитару у запењак остављајући ме да се гњавим са свим мање даровитим певачима. Управо сам завршила са читањем Лаканове књиге и спремала сам се да постанем неко ко ће потпуно разорити елементе мојих претходних "ја". Орфеус је журно искочио из стана обложеног металним обручима и пожурио низ улицу.

Као права Еуридика потрчала сам за њим на високим црвеним потпетицама, а да нисам тачно ни знала где се упутио. На вратима су неваљало нашминкане девојке узимале улазнице, а чини ми се да су на главама носиле пластичне рогове осмехујући се попут краве. Ушли смо у клуб где нас је сачекао обријани момак у ланцима, нежнија верзија неког панк певача са почетка осамдесетих. Повео нас је ка подијуму за игру где су травестити шибаали бичевима ваздух, а на средини подијума окретале се једна око друге различите представнице доминантних секти. Очекивала сам да ће нешто стварно значајно да се догоди, неки древни ритуал, али је ускоро почео модни дефиле, фешн шоу. Доминантни хермафродити су се кикотали на сцени и приказивали кожне и гумене моделе.

Орфеус је почео да се осврће око себе и видно се примирио када ме је спазио како ћаскам са крупним и не толико привлачним травеститом. Ова доминантна дама се смејала и крезаво ми саопштавала како је синоћ зарадила преко хиљаду долара "само што је држала стопала на неком јаднику који је замишљао да је њен пас". "А шта ти радиш, луче?" пријатељски се распитивала.

"Ја пишем песме". "Пишеш песме?" њено изненађење је било очигледно и не би било веће ни да сам јој саопштила да сечем људске главе у предвечерје. У том тренутку Орфеус је засвирао на својој гитари и хипстери су се окупили око њега да га слушају. "Ево мојих песама", весело сам добацила прерушеној дами/господину и несташно откаскала у правцу излаза.

У царству неона нико се не осећа самим. Сва правила игре већ су одавно утврђена само се маске мењају, понекад себе осећам као роба који чека поред телефона, а понекад сам ја та која филтрира разне поруке и осећам моћ у прстима..

Али коначно све те игре моћног/беспомоћног престану и уметник се обре сам пред својим делом. Узима алат у руке, нешто записује.

Пре извесног времена схватила сам да све записујем: облаке у лету, Деридина предавања, ноћна царства неона - сви су подједнако смешни и дарезљиви - сви делови огромног царства Самсаре дарују ми материјал за писање, али га ја већ прерадим у мозгу и заувек сахраним пре но што било шта прибележим. Чини ми се да боравим у великом царству ентропије - пре но што нешто забележим, чини ми се да сам то већ видела код Флобера, Сартра, Андрића. Сигурно код Шекспира, а затим, Балзак, велики комедијант. Запањила сам се да је у мла-

дости био изузетно сиромашан, као да је цео горак хумор зарадио у борби за опстанак. И тако се понекад осећам, али никако да стигнем све то да забележим.

У предворју мале психијатријске клинике сачекала ме је весела теткица са француском капицом на челу и понудила ми кафу. Као да ће оволико љубазности поправити чињеницу да ћу се управо у овим просторијама изложити најстрожој психоанализи код Лаканових питомаца. Једете ли шећер? Облачите ли се у црна кожна одела? Сањате ли о истом полу? Не? Можда сте ви само љути на околину. Па, наравно да сам љута. Све сада морам да опишем на француском, и боју неба, и Деридина предавања и мајстора који оправља кров на нашој згради.

Причам брзо и неграматички, одрасла сам у царству језика без његове референце. Да ли се понекад тешко осећате? наравно, окружена сам Картезија-нцима, а ја то нисам. Ја сам словенски дух. Шта је то словенски дух? Да ли је то нека националистичка теорија?

Окрећем главу. Кажем да ме читају милиони читалаца, не, мој је став више интернационалан.

Овај аналитичар нема ништа занимљиво да ми каже. Обично је то мала котерија спетљаних карактера који су брзо завршили школе. Излазим из дате ординације и враћам се кући где моја права терапија почиње. Вечера са разузданим малим сином и наградни колачић после вечере - време да нешто запишем, напакон остављена насамо. Маркиз де Сад је у тамници био сасвим задовољан када су му оставили перо. Бернар Расел је тврдио да је своја најбоља дела написао када су га сви оставили на миру, у затвору за време првог светског рата.

Уместо одевања у необичне творевине људског духа, одевања у други језик, оденућу се једном тишином у којој ће ме сви препознати. Јер Лао Це је још схватио да се све тешке ствари савладајују мировањем и ћутањем.

Тибетанске ламе су много бољи психоаналитичари од њихових западних колега. Када сам пре четири године изгубила бебу у француској болници, ушла сам уплакана већ другог дана након тог догађаја у тибетански будистички центар "Кагју Линг". На вратима ме је дочекао млади лама из реда Кагју, одевен у традиционалну златну и црвену ламаистичку одежду и видевши ме онако уплакано, понудио ме је топлим чајем. Чим смо сели и ја се мало примирила, лама се насмејао. Рекао је да пред собом види целу моју карму и карму (судбину) моје породице. "Та беба за којом плачеш", рече он, "сигурно би плакала за тобом и прошла кроз океан патње, а за њим би плакао његов син. Нит Самсаре се прекинула."

Затим је узео шољу чаја и изврнуо је наопако. "Погледај овај чај - шоља је била пуна пре два минута, сада смо је испразнили. Тако и наш живот."

Сада ме је лама већ сасвим умирио, што и јесте њихова улога, да лече. Међутим, на изласку из манастира, опет сам се заплакала.

"Далеко је теже изводити дела неголи причати о њима", рече он доброћудно, "међутим нико не схвата празнину. Далеко је лакше осетити је него је замислити." Његове речи биле су једна од најдрагоценијих лекција које сам у животу примила.